

publicacions

ECOLOGIA.- Ramón Margalef (1974). *Omega* Barcelona: 951 pp.

Iste é o primeiro libro en lingua castelá que se publicou encol do traido e levado tema da Ecoloxía. O libro é unha obra a vez proxectiva e intensiva. É proxectiva por canto dá unha formulación de hipótese no eido estrito da teoría ecolóxica mais é intensiva por canto que o tratamento dos problemas está feito cunha mostra ricaz de exemplos mais aló do que é normal nos textos americanos traducidos ó castelán.

O medio galego, o mar e as Rías Baixas sobor de todo, tomase no artellamento da obra que remata cun case-que filosófico capítulo de síntese ecolóxica.

O libro que o mesmo autor concebiu coma texto, amosase moi superior as "Ecoloxías" que se están a ensinar nas nosas Universidades, pola contra é mais ben un excelente manual de traballo e pozo de ideas pra iniciados. Como obra densa a ricaz de datos se fai imprescindible pra todo biólogo que traballe o redor da natureza e moi recomendable pra todos os demais.

Describe ben os sistemas europeos, o que é unha ventaxa pra nos, non deixando ren dos ecosistemas de fora que poidan ter interes pra elaboración e comprensión da teoría ecolóxica xeral.

A obra ordease en sete partes e unha octava de síntese. O limiar é unha boa introducción histórica. A primeira parte está adicada ao medio en seis capítulos algúns dos cales son mais que unha ponte dende a semántica ecolóxica cara outras ciencias (climatoloxía, oceanografía, edafoloxía, etc.)

Unha revisión de conceptos bioxeográficos na segunda parte do libro, vai dende os comentarios corolóxicos mais

sínxelos á problemática do estudo dinámico da distribución das especies. Neste capítulo hai preguntas conceutuais nas que se pode ver un exercicio de método contrainductivo no análise das evidencias.

A terceira parte expon as técnicas de medida nos ecosistemas, hai unha morea de información cun regusto crítico, e certamente esceptico, por innovacións espectaculares sen base conceutual.

O apartado adicado á Ecoloxía trófica, pormenoriza o estudo das redes tróficas dun xeito iterativo, cunha riqueza e diversidade de exemplos abraiante que deixa ó lector coa obriga de sacar conclusións por se mesmo.

Ecoloxía demográfica é o título da quinta parte do libro. O tratamento é bó, inda que pra o meu gusto ten dous defectos: a falla de desenvolvemento mais académico na parte mais arida da ecoloxía e tamén a falla duns plantexamentos conceutuais que a liguen coa xenética de poboacións. Certo é que o autor non aprofundou ó longo da mais copiosa obra neste eido da ecoloxía como o fixo noutros. Hay libros inda que escritos en inglés, que poden cubrir iste oco, non só no práctico senon na filosofía que separa a unha conceución estrutural mais enerxética doutra mais demográfica e xenética. Ten iste capítulo a grande virtude de falar nunha linguaxe coherente con todolo resto do libro e de peneirar a demografía clásica para recolle-lo mais relevante pra intención que MARGALEF deixa ver ó longo de todo o tratado: o estudo do ecosistema dende il mesmo, cun certo holismo do que a ecoloxía non pode prescindir.

O ceime de libro, atópase nos capítulos adicados o estudo do ecosiste-

ma no tempo e no espacío, seis leccións que bulen ideas, conceptos, críticas, e o que é máis importante: leis. Especialmente os capítulos 23, "Sucesión", e o 25 e 26 que forman a parte adicada ao estudo no espacío son a un tempo clásicos e orixinaes, tendo ás veces unha claridade e unha inxeniosidade que fai despertar a neurona máis adormecida.

Como gran recuncar ó capítulo vinete é unha síntese moi precisa que incita a revisar noutra volta o libro.

En un libro, caro e grande, que non se lee en dúas ou tres voltas e que sempre sorprende. A bibliografía é, sen dúbida, extraordinaria polo extensa e escolleita. Os gráficos e os dibuxos ben logrados e didácticos. O estilo chega ás veces á retranca. Non é un ladrillo pro ten que se leer a grolas.

X. Niell

LAS TIERRAS CULTIVADAS DEL MUNICIPIO DE PONTEVEDRA.- B. Sánchez Rodríguez y G. Dios Vidal. *Misión Biológica de Galicia*, C.S.I.C. Pontevedra, 1976.

Con este traballo, son xa catro as memorias publicadas pola Misión Biológica de Galicia na súa serie de Estudios Edafológicos Comarcais. Nelles coma xa se ten dito noutros comentarios (Grial, 41, 1973) recóllese unha moréa de datos sobre a composición e a calidade das terras galegas. Amais, dun a outro número amósase unha mellora continua do contido e tratamento de cada un dos traballos. Neste derradeiro, temos coma novas unha síntesis de todos os datos dentro dunha división sectorial da comarca, certamente axeitada e útil, o mesmo tempo que o número de mapas e datos e superior os dós traballos devanceiros, todo o cal compon unha aportación valiosa e casi que unca, dentro do panorama científico do País e que ten xa unha aplicación inmediata cara a unha rexeneración racional da nosa agricultura.

F. Díaz-Flevo V.

A LONXA (Outono, 1976)
AS GANDARAS E BRANAS (Febreiro, 1977)
OS ARBRES DE GALICIA (Outono, 1977)
ALBE. Galicia. Vigo.
Comisión de Ensino e Investigación.

As tres publicacións que deica agora leva publicado a Comisión de Ensino de ALBE Galicia constitúen un dos intentos máis interesantes feitos nestes tempos de cara a concreción na realidade galega dos programas de Ciencias Naturais das ensinanzas media e primaria. A apertura que os programas de lingua, arte e historia escomenzaban a ter de cara o feito galego, non tiña paralelo aínda nos correspondentes de Ciencias Naturais, e o hoco neles, deixábase sentir facía xa hai tempo. Esta iniciativa de ALBE ben a inaugurar un camiño que soio loubanzas e ánimos nos fai desexar.

O tratamento que se lles dá os tres traballos e sinxelo e ben asequible pros lectores (mestres, profesores e alumnos, fundamentalmente) máis non por iso deixa de ter o rigor e exactitude que lle compre a calquer traballo de divulgación. O contido deles é distinto, máis tamen a propia estrutura do traballo amais do tratamento pedagoxico, e variado e diferente en cada un deles ¿Ensaio consciente de varios vieiros pra escollelo mellor? ¿Ou simplemente, variedade espontánea de prantexamento dos equipos cos fixeron? Cecaís conviñera, ollando pra o futuro, unificala metodoloxía pra chegáremos a dispoñer dun material de traballo coherente e integrado con que se puidera facer cara con seriedade e garantía a enseñanza do noso medio natural. E cecaís tamen daquela, as Instancias Superiores correspondentes caeran na conta que a úneca maneira certa de escomenzar o estudio da Naturalidade e facendo o que temos máis perto de nos, e despois, e dende aí, espallar pouco a pouco o círculo das nosas observacións e oúxetivos.

F. Díaz-Flevo V.

PASTOS DE LA PROVINCIA DE PONTEVEDRA
Ernesto Vieitez y Ramón Fábregas.
Diputación de Pontevedra. 1977.

En las 213 páginas que componen esta publicación se recoge el trabajo de muchos años de investigación básica y aplicada sobre un importante tema de la producción de pastos, que aunque el título lo concreta a la provincia pontevedresa, los resultados realmente son extrapolables a las restantes de Galicia.

Tras una breve introducción climática quizás como consecuencia de la falta de una más amplia red de estaciones meteorológicas que permitirían una mayor abundancia de datos, se dedican grandes capítulos a los prados temporales, prados permanentes y a los pastizales de brezales que en síntesis constituyen las tres grandes fuentes de pastos de que dispone Galicia.

En el caso de los prados temporales se dan a conocer los resultados de gran número de experiencias con diversas mezclas pratenses. Resultados que los autores expresan en unas gráficas de productividad en los que aparecen detalladas las producciones anuales y estacionales de cada una de las mezclas estudiadas.

El capítulo dedicado a los prados permanentes recoge su problemática botánica, destacando la degradación de los mismos, lo que se traduce en bajos rendimientos como se puede apreciar en los resultados expuestos. Malas hierbas, respuestas a diversas experiencias de fertilizantes, especialmente la dedicada al estudio del efecto residual y a las diversas formas de abono fosfatado realizadas durante siete años, son igualmente expuestas en este capítulo.

Cabe destacar la parte dedicada a la utilización de herbicidas tanto para la mejora de prados permanentes como para la implantación de prados temporales o la transformación de brezales en pastizales, que por representar cerca del 43% del total de la superficie gallega, tiene notable interés científico y práctico.

Esta publicación reúne una interesante información numérica sobre la productividad de las diversas formas de producción de pastos, lo que tiene indudable interés práctico o económico. Lo que unido a su cuidada presentación tipográfica, tanto en la confección de textos, tablas, gráficas y fotografías en color, hacen que esta publicación sea realmente de interés.

M. L. Areses Trapote.